

Vaiko teisių gynėjai primena, kad praėjusių metų pabaigoje buvo atnaujintas išimtinų dienų kalendorius - iš jo išbraukta sovietines šaknis turinti Vaikų gynimo diena, minėta birželio 1-ąją. Vietoje jos į kalendorių įrašytos dvi naujos dienos: Vaiko diena, švenčiama trečiąją gegužės penktadienį ir Pasaulinė vaiko teisių diena, minima lapkričio 20-ąją. Kviečiame visus vaikus, tėvelius, mokytojus jau šiais metais paminėti naująją vaikystės šventę.

Pasak Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktorės Ilmos Skuodienės, kiekviena tauta, valstybė įprasmina svarbias sau datas, žmones ir įvykius. Labai svarbu kiekvienam žmogui ir visai tautai - prisiminti kas esame, kokios mūsų vertybės. Būtent todėl Lietuva ima kurti naujas, nepriklausomos valstybės tradicijas ir atsisakė sovietines šaknis turėjusios šventės.

„Mes savo laisvę iškovojoje jau daugiau nei prieš tris dešimtmečius, tačiau iki šiol turime nemažai sovietinių relikto, kuriuos svarbu pakeisti. Matant Ukrainoje vykdomus nusikaltimus prieš taikius žmones, vaikus, tėvus, senelius, žinant, kad ten vaikai yra žudomi ir grobiami, būtų tiesiog netinkama kartu su Rusija minėti Vaikų gynimo dieną“, - sako I. Skuodienė.

Praėjusių metų pabaigoje Seimas pritarė vaiko teisių gynėjų siūlymui vietoje sovietinės birželio 1-osios švęsti vaikystę pavasarį, trečiąją gegužės penktadienį. Šiais metais tai bus gegužės 17-oji.

Gegužės mėnuo jau yra paskelbtas šeimos mėnesiu, pirmąją gegužės sekmadienį švenčiame Motinos dieną, o pirmąją birželio sekmadienį - Tėvo dieną. Tad tikrai simboliška tarp šių dviejų svarbių datų paminėti ir Vaiko dieną. Neatsitiktinai pasirinktas ir penktadienis, po diskusijų su socialiniais partneriais jis pasirinktas tam, kad galėtume šią dieną paminėti ne tik šeimoje, bet ir darželiuose ar mokyklose.

„Vaikai yra mūsų dabartis ir ateitis, valstybės pagrindas ir būsimieji jos kūrėjai. Tad dar kartą noriu pakviesti visas ugdymo įstaigas - mokyklas, darželius, vaikų būrelius - paminėkime šiais metais gegužės 17-ąją. Švėskime vaikystę kartu, ugdykime atsakingą ir laimingą jaunąją kartą“, - kviečia Tarnybos vadovė.

Taip pat į atmintinų dienų kalendorių buvo įtraukta ir Pasaulinė vaiko teisių diena, kurią pasaulio šalys mini lapkričio 20-ąją.

Birželio 1 – osios atsiradimo istorija ir kodėl jos nereikėtų švęsti

Po I pasaulinio karo, 1925 m. Ženevoje įvyko Pasaulinė vaikų gerovės konferencija, kurios metu valstybės sutarė, kad reikia minėti vaiko dieną, tačiau nebuvo priimtas vieningas sprendimas, kurią dieną ši šventė bus minima ir palikta kiekvienai šaliai savarankiškai nuspręsti, kada švęsti vaikystę. Tad pasaulio valstybės vaiko dienai minėti pasirinko skirtingas datas, kai kur ši diena minima pavasarį, vasarą ar rudenį.

Sovietų sąjungoje Vaikų gynimo diena birželio 1-ąją pirmą kartą paminėta 1950 m., o ją Maskvoje inicijavo Tarptautinė demokratinė moterų federacija, žinoma kaip prokomunistinės orientacijos organizacija.

1997 m. jau nepriklausomoje Lietuvoje patvirtinus Įsimintinų dienų įstatymą, į jį buvo įtrauktos 23 įsimintinos dienos, o Vaikų gynimo diena minėta tą pačią dieną, kaip ir Sovietų sąjungos laikais.

Šiandien ši diena vis dar minima daugelyje Rytų Europos valstybių, o taip pat Rusijoje, Baltarusijoje, Šiaurės Korėjoje, Kinijoje.

Rusijos pradėtas karas Ukrainoje dar kartą priminė, kad vis dar turime nemažai istorinių sąsajų su šia valstybe ir davė pagrindą pradėti diskusijas dėl naujų tradicijų kūrimo. 2023 m. lapkričio mėn. Lietuvos Respublikos Seimas pritarė Atmintinų dienų įstatymo pakeitimui ir iš atmintinų dienų sąrašo išbraukė birželio 1-ąją.

Nepelnytai pamiršta lapkričio 20-oji

Kartu su naujai į atmintinų dienų sąrašą įtraukta Vaiko diena – trečiąją gegužės penktadienį – įtraukta dar viena visiems vaikams ir jų gerovės srityje dirbantiems žmonėms labai svarbi data – lapkričio 20-oji.

Būtent šią dieną 1959 m. buvo priimta Jungtinių tautų vaiko teisių deklaracija, o 1989 m. patvirtinta Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija. Šią konvenciją Lietuva ratifikavo 1995 m. Tai yra svarbiausias tarptautinis vaiko teisių srities dokumentas, apimantis visus vaiko gyvenimo aspektus, pilietines, politines, ekonomines, socialines ir kultūrinis teises bei atsakomybes, kurias turi visi pasaulio vaikai.

Praėjusiais metais vaiko teisių gynėjai šią dieną minėjo organizuotoje konferencijoje geriausių vaiko interesų tema bei kartu su socialiniais partneriais įteikdami Geriausio vaiko draugo apdovanojimus labiausiai vaikų gerovei nusipelnusiems žmonėms. Nuo šių metų lapkričio 20-oji – Pasaulinė vaiko teisių diena – yra oficialiai įtraukta į įsimintinų dienų

kalendorių.

Kilus klausimams, kviečiame žmones pasikonsultuoti su vaiko teisių gynėjais skambinant nemokamu tel. 8 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje. Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiame vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant Skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

